

Beleidskompasformulier voor internetconsultatie

Titel:

Instructieregel permanente bewoning recreatiewoningen

1. Wie zijn belanghebbenden en waarom?

- Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?

Indien het Rijk regelt dat permanente bewoning van recreatiewoningen (in bepaalde gevallen) wordt gelegaliseerd (door mensen een persoonsgebonden omgeving te verstrekken), dan hebben bewoners die al dan niet legaal permanent wonen op vakantieparken een **direct belang**. De onzekerheid over de vraag of zij in de toekomst in de recreatiewoning kunnen blijven wonen of dat zij hun bewoning moeten beëindigen, wordt weggenomen als permanente bewoning wordt gelegaliseerd. In feite wordt voorzien in het in overeenstemming brengen van de juridische werkelijkheid met de al bestaande bewoningssituatie.

- Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?

De permanente bewoners zelf, gemeenten, provincies en VVP's (netwerken Vitale Vakantieparken), belangenorganisaties zoals Hiswa-Recron.

- Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?

Met alle belanghebbenden is overleg gevoerd. De uitkomst van het beleidstraject is echter op hoofdlijnen reeds vastgesteld in het Hoofdlijnenakkoord, inbreng was dus echter enkel binnen die kaders mogelijk.

2. Wat is het probleem?

- a) Wat is het probleem?

Tienduizenden mensen wonen bewust of onbewust, vrijwillig of noodgedwongen, in strijd met de regels van het gemeentelijke omgevingsplan in een recreatiewoning. In de meeste gevallen is sprake van een **onrechtmatige situatie**: naar schatting hebben enkele duizenden mensen nu al een persoonsgebonden omgevingsvergunning, maar veruit het grootste deel van de mensen woont in principe illegaal in de recreatiewoning. Doordat gemeenten ieder moment kunnen overgaan tot handhaving op deze overtreding, ervaren veel permanente bewoners **stress en onzekerheid**¹: veel van deze mensen zijn voor hun onderkomen enkel op de recreatiewoning aangewezen.

- b) Wat zijn de oorzaken van het probleem?

¹ Platform 31, 2018, *Wonen in de Luwte*

Dat deze situatie heeft kunnen ontstaan kent een **lange geschiedenis**. Er wordt er al decennia lang op vakantieparken gewoond, en handhavingsbeleid verschilt per gemeente. De **woningnood** heeft waarschijnlijk ook bijgedragen aan het hoge aantal mensen dat op dit moment staat ingeschreven op een vakantiepark; tussen 2019 en 2024 is het aantal ingeschrevenen **ieder jaar toegenomen**, van 52.000 in 2019 tot de genoemde 60.000 in 2025.

c) Wat is de omvang van het probleem?

Zoals reeds genoemd staan er op dit moment zo'n 60.000 mensen ingeschreven op het adres van een vakantiepark in de BRP. Het aantal mensen dat er in de praktijk permanent verblijft is hoger, maar valt lastig te becijferen.

d) Wat is het huidige beleid en wat heeft de evaluatie opgeleverd?

In de huidige wet- en regelgeving volgen de regels voor recreatiewoningen uit de omgevingsplannen van gemeenten. Gemeenten zijn daarmee het bevoegd gezag voor de vraag of permanente bewoning is toegestaan. Zij kunnen een persoonsgebonden of objectgebonden omgevingsvergunning verlenen om de recreatiewoning in afwijking van het omgevingsplan permanent te mogen bewonen, of handhaven op de recreatiebestemming. De meeste gemeenten hebben hun eigen beleid m.b.t. (permanente bewoning van) recreatiewoningen, veelal geformuleerd naar aanleiding van eerdere beleidsbrieven en voorbeeldregels, zoals die van de VNG². Dit beleid wordt echter niet altijd vertaald naar uitvoering. Dit heeft (zie hierboven) o.a. te maken met ontbrekende capaciteit en expertise om te kunnen handhaven. In een aantal gevallen zien gemeenten ook van handhaven om andere redenen zoals: het ontbreken van vervangende woonlocaties of moeizame verhoudingen met bewoners van parken (met soms zelf bedreigingen richting gemeentebestuurders).

e) Wat gebeurt er als de overheid niets doet (Nuloptie)? Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Overheidsinterventie is gerechtvaardigd omdat de woningcrisis één van de meest urgente en voelbare problemen is voor inwoners van Nederland op dit moment.

3. Wat is het beoogde doel?

a) Wat zijn de beleidsdoelen?

Het belangrijkste beleidsdoel is garantie te bieden aan de huidige permanente bewoners van recreatiewoningen over hun woonsituatie, door de permanente bewoning in bepaalde bestaande gevallen (vanaf 16 mei 2024) toe te staan, voor tien jaar. Op die manier worden de zorgen van deze mensen over een mogelijke lastige situatie in de toekomst weggenomen. Hiermee wordt tevens voorkomen dat lokaal de druk op de krappe woningmarkt verder toeneemt, wanneer gemeenten zouden besluiten om handhavend op te treden in de bestaande situatie.

4. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

a) Wat zijn kansrijke aangrijpingspunten om het doel te realiseren?

² Het wetsvoorstel uit 2012 is onder meer ingetrokken omdat de VNG aangaf 'een alternatief' te kunnen bieden voor de ontstane situatie van de grote mate van onzekerheid onder permanente bewoners van vakantieparken. Dat alternatief bestond eruit dat de VNG voorbeeldbeleidsregels aan zou bieden aan gemeenten, die meer helderheid geven over de voorwaarden waaronder de gemeente een persoonsgebonden omgevingsvergunning afgeeft.

Het belangrijkste beleidsdoel is garantie te bieden aan de huidige permanente bewoners van recreatiewoningen over hun woonsituatie, door de permanente bewoning in bepaalde Er zijn vier manieren om permanente bewoning in recreatiewoningen mogelijk te maken: via instructiebesluiten per gemeente, vergunningvrijstelling, instructieregels (de gekozen optie), of door het Rijk zelf vergunningen te laten verlenen. Gemeenten kunnen nu al zelf toestemming geven, maar dat gebeurt niet overal, wat leidt tot onzekerheid bij bewoners

b) Wat zijn, gegeven de aangrijpingspunten, kansrijke beleidsopties?

De meest kansrijke manier is het stellen van instructieregels in het Bkl. Deze optie biedt duidelijkheid aan bewoners, behoudt gemeentelijke betrokkenheid en is efficiënter dan individuele besluiten of vergunningen. Het sluit aan bij het subsidiariteitsbeginsel en is juridisch goed inpasbaar binnen de Omgevingswet.

c) Wat is de [beleidstheorie \(doelenboom\)](#) per kansrijke beleidsoptie?

N.v.t.

5. Wat zijn de gevolgen van de opties?

De gekozen beleidsoptie heeft als gevolg dat permanente bewoners zekerheid krijgen over de toekomst van hun woonsituatie, ten tijde van woningnood. Dit is belangrijk voor dit kabinet. De gevolgen voor bedrijven en beheerders van infra uit de omgeving zijn zo veel mogelijk beperkt, door bepaalde onderdelen uit het Bkl buiten toepassing te verklaren. Zie hiervoor de Nota van Toelichting van de instructieregel.

6. Wat is de voorkeursoptie?

a) Wat is het voorstel?

Deze specifieke instructieregel staat onder voorwaarden permanente bewoning van recreatiewoningen toe, voor een periode van tien jaar. De Omgevingswet maakt het mogelijk om via een AMvB instructieregels op te leggen aan omgevingsplannen. Gemeenten mogen geen strengere regels stellen die hiermee in strijd zijn, maar wél ruimere regels hanteren. De instructieregel werkt dwingend door in alle omgevingsplannen, onder bepaalde voorwaarden/uitzonderingen die te lezen zijn in het voorstel.

b) Hoe houdt het voorstel rekening met:

- [doeltreffendheid](#) en [doelmatigheid](#);
- uitvoerbaarheid voor alle relevante partijen (inclusief [doenvermogen](#), [regeldruk](#) en [handhaving](#));
- brede maatschappelijke impact?

Het voorstel is de meest doeltreffende en doelmatige optie van de verschillende manieren om het doel te bereiken, omdat het garantie biedt aan alle permanente bewoners die onder de doelgroep vallen, en efficiënter is dan individuele vergunningen. De ATR toetst de gevolgen van de regeldruk voor burgers en bedrijven. Voor gemeenten geldt dat zij als gevolg van de instructieregel capaciteit moeten inzetten voor het aanpassen van de omgevingsplannen en mogelijk het verlenen van vergunningen. Hier tegenover staat dat er capaciteit kan worden bespaard op handhavingstrajecten voor de permanente bewoners die onder de doelgroep vallen.

c) Wat zijn de risico's en onzekerheden van dit voorstel?

N.v.t.

d) Hoe ziet de voorgenomen [monitoring en evaluatie](#) eruit?

Deze instructieregel bevat een evaluatiebepaling waarin is opgenomen dat de Minister van VRO binnen acht jaar na inwerkingtreding een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van de instructieregel aan de Staten-Generaal zendt. Voor deze termijn is gekozen omdat op dat moment de meest actuele stand van zaken op het gebied van de volkshuisvesting/het woningtekort kan worden meegenomen, bij het bepalen van de mogelijke beleidswens om de duur van tien jaar te verlengen. Een termijn van vijf jaar komt hiervoor te vroeg. Indien uit de evaluatie inderdaad blijkt dat verlenging van de termijn volgens de zittende regering wenselijk is, dient een nieuwe instructieregel te worden voorbereid die de reguliere wetgevingsprocedure dient te doorlopen.